

Analys 2014:1

Förnuft och känsla

-En evidensbaserad syn på skolkommuner

Handelskammaren

I sydsvenska företags intresse

Innehåll

2 Rapporten i punktform

3 Introduktion

4 Bland topplistor och bottenrankingar

- Fokus på forskningsförankring

Tabell: Faktorer som ingår i Handelskammarens skolranking

9 Nya resultat

- Ny topplista

Tabell: Handelskammarens topp 10

- Blekinge i täten

Diagram: Sydsvenska medelpoäng

Diagram: Sydsvenska medianpoäng

Diagram: Sydsverige i kvartiler

Diagram: Högst och lägst poäng i länet

Diagram: Poängskillnader

13 Lärarjobb, samarbeten och data

Rapporten i punktform

- Det finns ett stort värde i att jämföra skolkommuner, men om man blandar ihop faktorer som bygger på förnuft med sådana som bygger på känsla blir resultatet svårt att tolka.
- Handelskammarens skolkommunranking utgår från en av de största skoljämförelserna i Sverige (Läraryrskommitténs) och presenterar en avskalad skolkommunranking som bygger på åtta faktorer som är tydligt förankrade i skolforskningen.
- I Handelskammarens rangordning är Lomma Sveriges bästa skolkommun. I Skåne finns både den bästa och den näst sämsta skolkommunen i hela landet. Skillnaden mellan olika kommuner är stor, vilket tyder på bristande samarbete inom länet.
- Blekinge har högst genomsnittspoäng i Sydsverige och minst spridning mellan kommunerna med bäst och sämst poäng. Däremot ligger Blekinges bästa skolkommun Karlshamn på plats 49 i hela landet. Länets skolor har stor potential, men det finns fortfarande mycket att arbeta på.
- Kronoberg har sämst genomsnittspoäng i Sydsverige och länets skolor riskerar att hamna på efterkälken. Lessebo kommun får sämst poäng i länet och hamnar på plats 275 av 290 i hela landet. Bäst i Kronoberg är Växjö kommun som hamnar på plats 54.
- Kalmar län har en hög genomsnittspoäng, men skillnaden mellan de bästa och de sämsta kommunerna i länet är näst störst i Sydsverige. Kalmars bästa kommun är Nybro på plats 36 och sämst poäng får Borgholm på plats 273 av 290.
- I Halland får Halmstad kommun högst poäng och hamnar på plats 60 medan Hylte får lägst poäng och hamnar på plats 264.

Förslag till åtgärder

- Den kanske viktigaste byggstenen för en bra skola är lärarjobben. Kommunerna har både ansvaret och möjligheten att höja kvaliteten på lärarjobbet och därmed skolan. Det handlar både om lönen och arbetsbeskrivningen. Lärarna måste få vara, men också förväntas vara, experter i klassrummen.
- Det är tydligt att det finns en stor spridning i hur skolorna fungerar mellan olika kommuner och kanske även inom enskilda kommuner. Det borde vara en naturlig del av utvärderings- och förbättringsarbetet att samarbeta mellan skolor och kommuner för att identifiera och sprida goda exempel.
- En skoljämförelse är inte ett ändamål i sig utan ett medel för kontinuerligt förbättringsarbete. Ramverket för skolan ska vila på forskningsförankrad grund, men det borde också ligga i lärares, skolledningars och skolpolitikernas intresse att samla in data för att få en aktuell bild av läget i Sveriges skolor idag.

Introduktion

Det råder ingen brist på topplistor, granskningar och rangordningar inom skolområdet. Däremot kan det ibland vara svårt att veta vad som avgör när skolor rangordnas mot varandra och tävlar om att hamna på första plats och få ett pris. Om man ska jämföra skolor är det viktigt vilken måttstock man väljer. Fler faktorer betyder inte nödvändigtvis att resultatet blir bättre. Det som spelar roll är att grunden för jämförelsen bygger på vad vi faktiskt vet om hur skolan fungerar.

Handelskammarens skolkommunsranking är ett försök att lyfta fram forskningsförankrade faktorer i en skoljämförelse för att få en tydligare och mer lättolkad bild av hur det faktiskt står till med våra skolor. Resultatet visar att Skåne är både bäst och näst sämst i landet, att Blekinge kan bli ett föredöme i Sydsverige samt att Kronoberg riskerar att hamna rejält på efterkälken. Slutsatserna pekar på tre områden som kommunerna bör fokusera sitt förbättringsarbete inom: lärarjobben, samarbeten mellan skolor och kommuner samt förankring av skolpolitik och förbättringsarbete med forskning och data.

Bland topplistor och bottenrankingar

Hur väl skolan och skolsystemet fungerar styr i hög grad förutsättningarna för framtidens arbetsmarknad och kompetensförsörjning - för både individer och företag. Med det i åtanke är det kanske inte så konstigt att skolpolitiken alltid står högt på den politiska agendan och att konkurrensen är hård om att presentera lösningen på den svenska skolans växande problem. Men i jakten på lösningar är det viktigt att kunna skilja på vad vi vet och vad vi tycker.

Något så viktigt som skolan kommer alltid att diskuteras utifrån både åsikter och fakta. Det ena utesluter måhända inte det andra, men det är helt avgörande att kunna göra skillnad på dem för att skolan ska kunna bli bättre. Det finns en gedigen kunskapsbas inom den internationella skolforskningen att ta till vara på, det måste vara utgångspunkten för den skolpolitiska debatten både under det pågående valåret och därefter. Det kanske viktigaste vi som väljare kan kräva är att den politik som förs är väl förankrad både i forskningsbelagd kunskap och i data från landets skolor.

För att få en överblick av hur det faktiskt ser ut i den svenska skolan är det både intressant och hjälpsamt att jämföra skolor med varandra. Det kan inte minst fungera som ett verktyg för skolor och kommuner att lära av varandra och sprida goda exempel. Vilka skolor är bäst? Vilken skolkommun är sämst? Var är lärarjobbet bäst? Var är betygen sämst? Det man måste ha i åtanke är att "bäst" och "sämst" beror på vad man frågar efter och två topplistor ser sällan likadana ut. Mot den bakgrunden är det relevant att fråga sig hur en jämförelse mellan Sveriges olika skolkommuner ser ut om man enbart tar hänsyn till de faktorer som det finns stöd för i den internationella skolforskningen.

Här presenteras en skoljämförelse som har skalats av och renodlats för att lyfta fram skolforskningsrelevanta faktorer. Som utgångspunkt används Lärarförbundets rangordning av skolkommuner. Det är en gedigen sammanställning av statistik och data, den största i sitt slag, men samtidigt innehåller den ett antal variabler som, även om de kan låta övertygande, saknar tydlig förankring i skolforskningen. En evidensbaserad skolranking borde vara ett viktigt bollplank för skolpolitiker i alla läger. Dessutom kan det vara talande att jämföra en renodlad forskningsförankrad rangordning både med sin ursprungliga förlaga och med andra skolrankingar för att få en bild av balansen mellan åsikter och evidens i den skolpolitiska debatten.

Fokus på forskningsförankring

Läraryrket utser varje år Sveriges bästa skolkommuner som är den största jämförelsen i sitt slag i Sverige. Undersökningen bygger på 14 variabler, varav några ges extra tyngd i bedömningen. Handelskammarens skolkommunranking utgår från åtta av dessa variabler och samtliga ges samma tyngd i bedömningen. Det finns två skäl till att välja Läraryrket undersökning som grund för en ny skoljämförelse. För det första är det den största i sitt slag, vilket innebär att den erbjuder ett brett spektrum av möjliga jämförelser mellan de olika faktorerna. För det andra innehåller den data och uppgifter som inte finns öppet tillgängliga, vilket starkt begränsar möjligheterna att bygga en ny undersökning från grunden. Hur varje faktor har vägts samman från statistik tas ingen hänsyn till, eftersom det renodlade resultatet så enkelt som möjligt ska gå att jämföra med den ursprungliga rangordningen.¹

Faktorer som ingår i Handelskammarens skolranking

- Lärarlöner
- Andel pedagogiskt utbildade lärare
- Friska lärare
- Betygsresultat som genomsnittligt meritvärde i åk 9
- Andel elever som är godkända i alla ämnen i åk 9
- Andel elever som fullföljer gymnasieutbildningen inom fyra år
- Andel 20-åringar med grundläggande högskolebehörighet
- Övergång till högskolan

Lärarlöner är en nyckelfaktor för att öka läraryrkets attraktivitet och därmed lärarkvaliteten. Måttet premierar dessutom löneökningstakt och lönespridning vilket är förutsättningar för att ha en lönesättning som speglar individens utveckling och karriär. Lärarlöner kan till exempel ställas mot lärartäthet, som saknar relevans i skolforskningen. Det tycks tydligt att ett framgångsrecept vore att satsa på ”täta lärare” hellre än lärartäthet.²

Andelen utbildade lärare borde egentligen inte vara med i en sådan här ranking. Skolforskningen visar inga eller väldigt svaga samband mellan teoretisk pedagogikutbildning och skolresultat. Man kan bli en bra lärare utan att gå en lärarutbildning och dessutom blir man inte nödvändigtvis en bra lärare

1 Mer om den ursprungliga statistiska grunden och avvägningen här (besökt 2014-02-04): <http://www.lararforbundet.se/web/ws.nsf/documents/0035E3C2?OpenDocument>

2 Per Tryding, *Sätt lärarna i första klass - en rapport om skolan, löner och resultat*, Handelskammaren rapport 7 2009.

bara för att man har gått en lärarutbildning.³ En av de absolut viktigaste påverkansfaktorerna för lärarkvalitet kommer istället från praktisk erfarenhet, så kallad microteaching. Det talar för att lärarutbildningen inte borde användas som en kvalitetsindikator varken för skolan eller för lärarkåren. Med ett legitimeringsprov för lärare, följt av en introduktion med fokus på handledarledd praktik, skulle såväl lärarstudenter som ingenjörstudenter eller ekonomstudenter med rätt kompetens mycket väl kunna bli bra lärare i framtiden. Samtidigt är detta den enda faktorn i rankingen som mäter lärarnas kompetens och att ta bort den skulle innebära att man lyfter ut lärarens meriter helt ur ekvationen. Det är inte rimligt och därför får den stå kvar.

Friska lärare avser andelen sjukskrivningar samt hur den har förändrats det senaste året. Det är en indirekt indikator på förutsättningarna för lärarjobbet och arbetsmiljön i skolan. Att lärarjobbet är attraktivt och utmanande är en förutsättning för att locka bra lärare till skolan och höja lärarkvaliteten, vilket i sin tur är en av de absolut viktigaste påverkansfaktorerna i den sammanvägda skolforskningen.⁴

Resterande faktorer avser att mäta skolans konkreta resultat, elevernas studieresultat. **Andelen elever med godkänt i alla ämnen** tillsammans med det **genomsnittliga meritvärdet** i årskurs 9 ger en sammanlagd bild av hur eleverna presterar relativt en nationell betygsskala. **Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildningen inom fyra år** ger ett mått på genomströmningen i gymnasieskolan. **Andelen högskolebehöriga 20-åringar** är ett försök att mäta hur stor andel av eleverna som efter gymnasieskolan har grundläggande behörighet, men det är ett trubbigt mått. Lärarförbundet påpekar själva att om en stor andel unga i en kommun flyttar till andra orter - exempelvis för att påbörja högskolestudier - efter gymnasiet riskerar resultatet att bli missvisande. Samtidigt är det relevant att försöka fånga ett generellt och nationellt jämförbart mått på kunskapsnivån efter gymnasieskolan och därför finns det skäl att behålla denna faktor.

Övergången till högskolan är mått på hur många elever som faktiskt inleder högskolestudier senast tre år efter gymnasieexamen. Även detta är ett försök att mäta elevernas faktiska kunskapsresultat i gymnasieskolan, men man bör ha i åtanke att det inte är någon självklarhet att alla elever - ens de med goda studieresultat - söker sig vidare till högskolestudier. Däremot är det ett mått på gymnasieskolans förmåga att attrahera unga människor till att fortsätta studera, vilket kanske kan vara av intresse. Det är dock viktigt att poängtera att det inte bör betraktas som en förlust varken för individen eller för skolan att inte genomgå en högskoleutbildning. Någonting som saknas i den här grupperingen av resultatmått är skolans förmåga att göra det möjligt för unga människor att klara sin egen försörjning.

3 Joakim Lundblad, *Stolthet och misströstan - hur lärarjobben kom på villovägar*, Handelskammaren rapport 2 2012

4 John Hattie, *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*, Routledge 2008

Det borde vara intressant att mäta hur stor andel av eleverna som har egen försörjning antingen genom anställning eller studiebidrag tre år efter gymnasieexamen. Det är trots allt en av skolans viktigaste uppgifter att ge ungdomar verktyg för att kunna ta hand om sig själva.

De faktorer som har tagits bort ur rankingen är **Resurser till undervisning, lärartäthet, kommunen som avtalspart, andel barn i förskola, andel elever godkända i alla ämnen i förhållande till SALSAs samt betygsresultat i åk 9 i förhållande till förutsättningarna enligt SALSAs**. De två sistnämnda har tagits bort därför att de grundar sig på statistik från Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala Sambandsanalyser (SALSA). Skolverket är tydliga med att den statistiken är viktad och inte lämpar sig för att användas i jämförelsesyfte.⁵

Resurser till undervisningen avser skolans ekonomiska medel, men det saknas en tydlig koppling mellan hur mycket pengar som spenderas på skolan och hur bra resultatet blir. En omfattande undersökning bland 260 000 elever i 39 olika länder har tydligt visat att mer resurser inte leder till högre resultat.⁶ Sverige är ett av de länder som spenderar mest på skolan, men trots det halkar den svenska skolan efter i internationella jämförelser. I den senaste PISA-undersökningen framgår det med tydlighet att hur mycket pengar som satsas på skolan spelar en viss roll för elevernas skolresultat, men bara fram till en viss brytpunkt, motsvarande 50 000 amerikanska dollar per elev i åldrarna 6-15 år.⁷ Sverige ligger långt bortom den gränsen och spenderade nästan dubbelt så mycket, utan märkbara resultat. Vad som däremot vore intressant är att mäta vilken andel av de pengar som satsas på skolan som går till lärarnas kompetensutveckling och utvecklingen av undervisningen.

Lärartäthet är ett mått på hur många lärare skolan har i förhållande till antalet elever. Ingen tydlig koppling finns mellan högre lärartäthet och bättre skolresultat i forskningen. Enligt en sammanställning från konsultföretaget McKinsey saknades det samband mellan högre lärartäthet och bättre skolresultat i 103 av 112 undersökta studier.⁸ Det är inte antalet lärare, utan att hur bra lärarna är som spelar roll. Det viktiga är att lärarna får vara, och förväntas vara, experter på undervisning. Det finns en märklig obalans i förhållandet mellan ökade ekonomiska resurser till skolan och lärartäthet i Lärarförbundets ranking. Om lärartätheten ökar, minskar samtidigt de disponibla ekonomiska medlen utslaget per lärare.

5 Data i SALSA är bland annat viktad med avseende på faktorer som kön, bakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå. Det är ett verktyg för att söka orsaksamband snarare än för att ta fram topplistor.

6 Ludger Wössman, *Schooling Resources, Educational Institutions and Student Performance: The International Evidence*, Kiel Working Papers No 983, 2000

7 Mer information och presentation finns här (besökt 2014-02-04): <http://www.oecd.org/pisa/>

8 Michael Barber och Mona Mourshed, *How the World's Best-performing Schools Come Out on Top*, McKinsey&Co 2007

Om två kommuner med likadana skolbudgetar skiljer sig i lärartäthet kommer den kommun med högst lärartäthet, alltså minst budget per lärare, av allt att döma att få en högre ranking. Det förstärks ytterligare av att Lärarförbundet väger lärartäthet dubbelt så tungt i sin ranking. Istället för att mäta ekonomiska resurser och lärartäthet var för sig vore det intressant att mäta skolans resurser inte i termer av pengar utan i andel av lärarnas arbetstid som ägnas till undervisning, kompetensutveckling och utvecklingsarbete.

Kommunen som avtalspart är en variabel som enbart återspeglar den lokala fackliga relationen till kommunerna. Det har alltså egentligen inte överhuvudtaget med skolans kvalitet att göra. Det är förstås en relevant fråga för Lärarförbundet och andra fackförbund, men desto mindre för lärarna och eleverna i skolorna.

Andel barn i förskola avser hur stor andel av barnen i åldrarna 1-5 år som är inskrivna på en förskola i kommunen. Det här är ett kapacitetsmått, men eftersom förskolan inte är en del av den obligatoriska grundskolan är det svårt att se vad måttet kan säga om förskolans eller skolans egentliga kvalitet. Vidare har andelen inskrivna barn på förskolan ingen tydlig korrelation till skolkvaliteten i grund- och gymnasieskolan.

Nya resultat

Synen på framtidens skola och skolpolitik färgas ofta av åsikter och övertygelser. Därför är en forskningsförankrad skoljämförelse ett viktigt verktyg för såväl riksdagspolitiker som kommunala skolnämnder och skolledningar som vill utveckla Sveriges skolor. Kommuner som får låga betyg har anledning att fråga sig vad som kan förbättras och vilka andra kommuner man skulle kunna hämta goda exempel ifrån. Även kommuner med höga betyg har anledning att jämföra sig med och lära av varandra för att bli ännu bättre. Ett sådant förbättringsarbete måste börja med vad vi faktiskt vet om skolan och hur den fungerar nu. Handelskammarens skolranking är ett försök att skapa en utgångspunkt för det. Varje skolkommun får ett resultat på mellan 1-100 poäng där 1 är sämst och 100 är bäst. I det här avsnittet presenteras kommunresultat och en särskild fördjupning för de sydsvenska länen.

Ny topplista

På första plats i Handelskammarens skolranking kommer Lomma kommun, följt av Täby, Hammarö, Vellinge och Danderyd (se Figur 1). I jämförelse med Lärarförbundets rangordning innebär det att Lomma, Täby och Danderyd ersätter Piteå, Luleå och Staffanstorps i topplistan. De utkonkurrerade kommunerna hamnade istället på platserna 9, 10 och 12. Både Piteå och Lomma tycks ha välfungerande skolor, men resultatförändringen visar ändå att faktorer utan tydlig forskningsförankring kan innebära skillnaden mellan att vara eller inte vara med på tio-i-topplistan. Den fullständiga rangordningslistan återfinns som appendix till den här analysen.

Handelskammarens topp 10

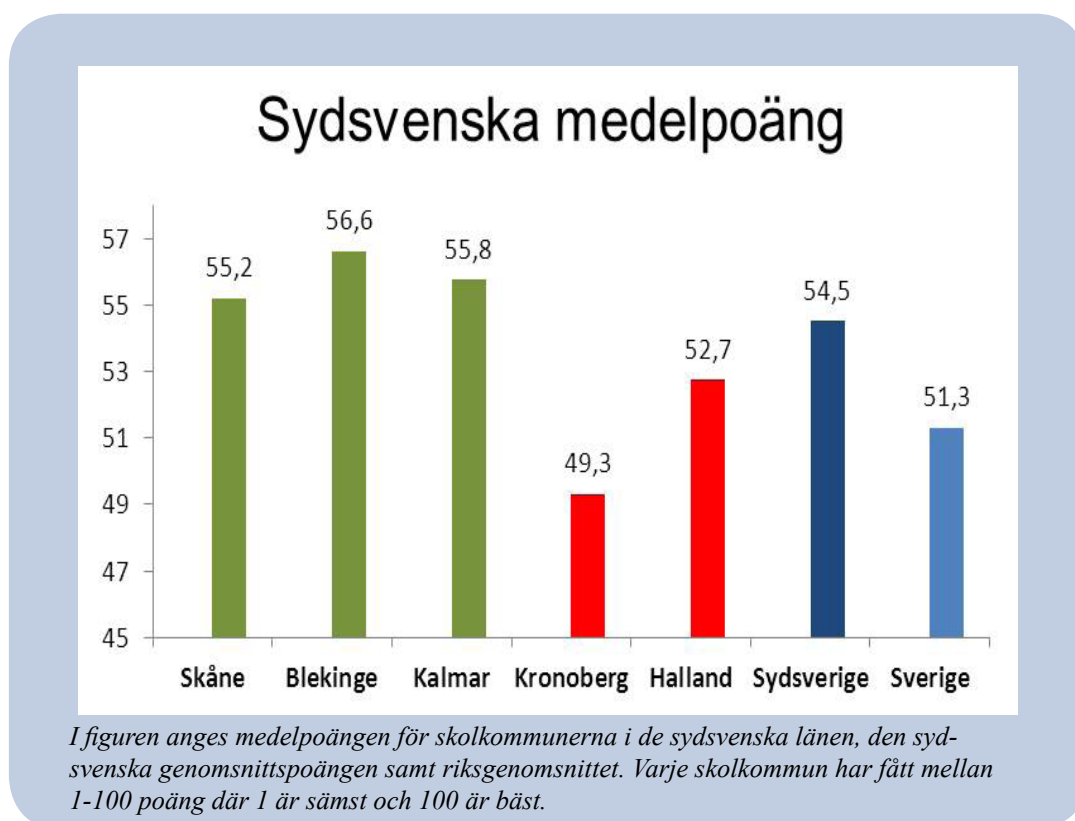
Kommun	Ranking (LF:s ranking)
Lomma	1 (13)
Täby	2 (78)
Hammarö	3 (5)
Vellinge	4 (2)
Danderyd	5 (56)
Lund	6 (10)
Lidingö	7 (79)
Båstad	8 (11)
Luleå	9 (3)
Piteå	10 (1)

Tio-i-topplistorna för Handelskammarens skolkommunranking. Inom parentes anges vilken placering kommunen hade i Lärarförbundets rangordning.

Flera kommuners resultat har påverkats kraftigt i jämförelse mellan Lärarförbundets och Handelskammarens rangordning. 27 kommuner har stigit minst 50 placeringar - nio av dem har klättrat mer än 100 placeringar. Det visar på två saker: en rangordning sätter fokus på summan av vad som mäts och för att få en tydlig bild av hur skolan kan förbättras behöver man göra skillnad på åsikter och evidens. Med många mätfaktorer finns det en risk att man blandar ihop olika problem som egentligen bör bemötas på olika vis.

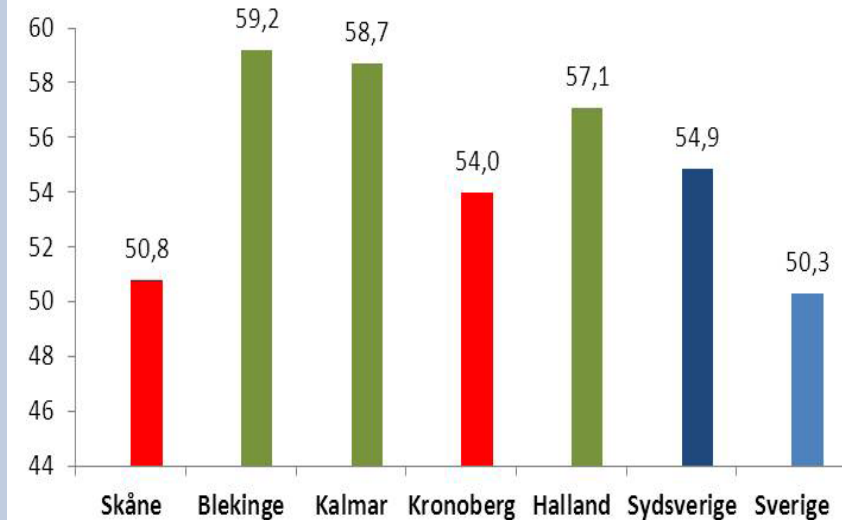
Blekinge i täten

Den sydsvenska genomsnittspoängen är marginellt högre än riksgenomsnittet. Bäst i Sydsverige är Blekinge följt av Kalmar, Skåne, Halland och Kronoberg som fick sämst genomsnittspoäng.

Om man istället tittar på medianpoängen - det mittersta resultatet i storleksordning - förstärks bilden av att Blekinge och Kalmar har goda förutsättningar på skolområdet. Även om Skåne har ett högt medelbetyg är medianresultatet sämst bland de sydsvenska länen. Det höga medelbetyget beror alltså snarare på att det finns några få riktigt bra skolkommuner i Skåne än att alla skånska kommuner har bra skolor. Både medelresultatet och medianresultatet i Kronoberg är låga, något som tyder på att skolkommunerna i länet har hamnat på efterkälken.

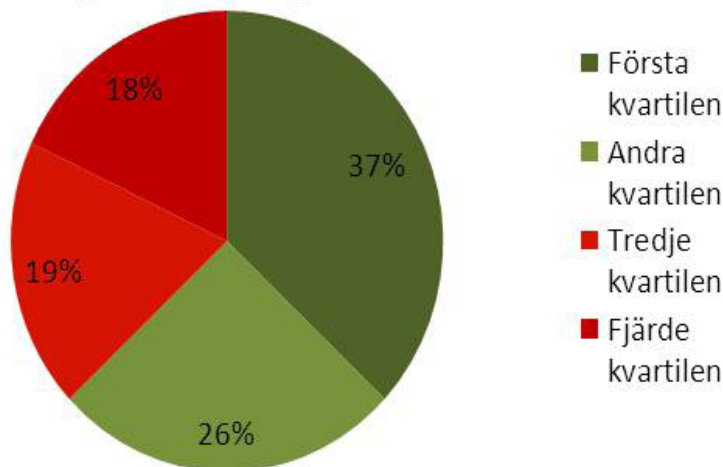
Sydsvenska medianpoäng

I figuren anges medianpoängen för skolkommunerna i de sydsvenska länen, medianpoängen för alla sydsvenska kommuner samt medianresultatet för alla kommuner i hela landet. Varje kommun får mellan 1 och 100 poäng där 1 är sämst och 100 är bäst.

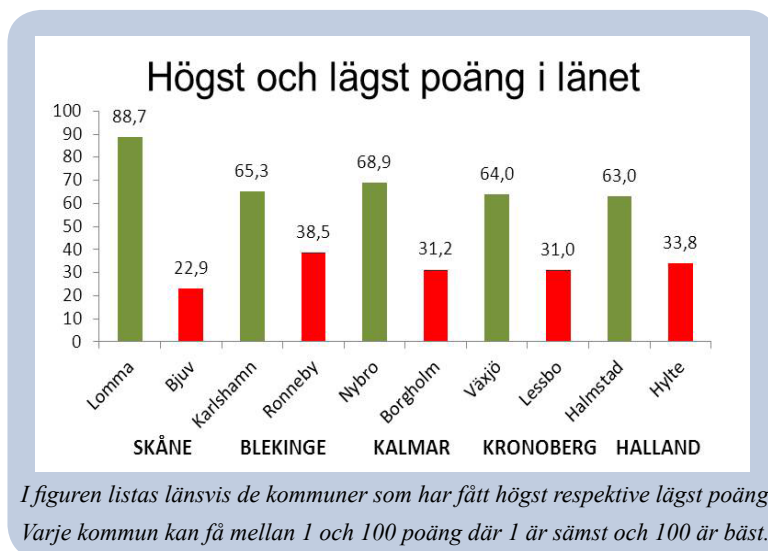
Att Sydsverige ändå har en god utgångspunkt för att förbättra skolan blir tydligt om man delar upp hela resultatlistan i fyra lika stora grupper (kvartiler). Mer än en fjärdedel av de sydsvenska kommunerna hamnar i första kvartilen (37 procent) medan andelen blir mindre i den tredje och fjärde kvartilen. Det betyder att Sydsverige har fler bra och färre dåliga skolkommuner än Sverige i genomsnitt. Det är ett bra utgångsläge.

Sydsverige i kvartiler

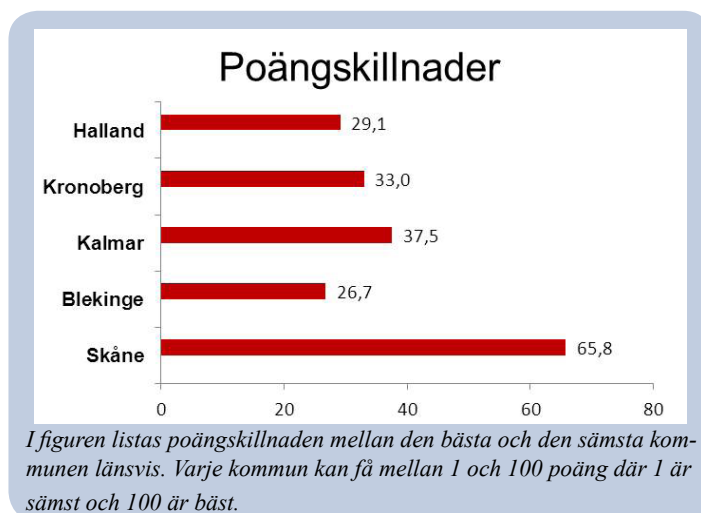

Figuren visar hur de sydsvenska kommunernas poäng förhåller sig till hela landets resultat. Alla kommuner delas in i fyra lika stora grupper så att den första kvartilen har de 25 procent högsta resultaten och den andra har de 25 lägsta. De sydsvenska kommunerna är överrepresenterade i den första kvartilen och underrepresenterade i de två sista kvartilerna (19 respektive 18 procent).

En jämförelse mellan den bästa och den sämsta skolkommunen i respektive län visar att det finns en stor ojämnhet i Sydsverige. Skåne har både två av de fem bästa skolkommunerna, Lomma och Vellinge, och Bjuv som är den näst sämsta i hela landet. Näst störst är skillnaderna mellan kommunerna i Kalmar och därefter Kronoberg, Halland och sist Blekinge. Att skillnaderna är små är taget för sig självt ingen garanti för att skolan fungerar bra, men Blekinge har både högst genomsnittspoäng i Sydsverige (högre än riksgenomsnittet) och minst spridning mellan den bästa och den sämsta kommunen. Det är ett gott betyg.

Ännu tydligare blir det om man bara tittar på skillnaden mellan den högsta och den lägsta poängen i varje län. Skillnaderna kan tolkas som en indikation på att kompetensöverföringen och kunskapsutbytet mellan kommuner inte är särskilt omfattande eller välfungerande. Å andra sidan betyder det också att det borde finnas en stor potential för förbättring i regionen om man bara kunde etablera ett bättre samarbete över kommun- och länsgränser. Kalmar läns kommuner uppvisar ett högt genomsnitt och ett högt medianvärde, men här finns också den näst största skillnaden mellan den bästa och den sämsta kommunen. Det tyder på att det finns kommuner i Kalmar som är i behov av bättre samarbeten.

Lärarjobb, samarbeten och data

Vilka slutsatser man bör dra av topplistor och rangordningar är inte självklart. Resultatet visar bara vad kommunernas skolor har presterat hittills, inte hur utvecklingen ser ut. Även om en kommun har fått höga poäng flera år i rad kan det snabbt komma att förändras. Det som verkligen spelar roll är inte vilken plats en kommun får på en topplista, utan hur väl dess skolor fungerar. Det finns tre grundläggande slutsatser att dra ur den här skolkommunrankingen som också finner starkt stöd i både forskning och andra undersökningar: satsa på lärarjobben, lär av andra genom samarbeten samt utgå ifrån forskning och data i förbättringsarbetet.

Den kanske viktigaste byggstenen för en bra skolkommun är lärarjobben. Så gott som all skolforskning och alla undersökningar pekar på att skolan blir bara så bra som dess lärare. Omvänt är både näringsliv och arbetsmarknad beroende av välfungerande skolor och hur bra skolorna är beror på lärarna. Men lärarna blir inte bättre än lärarjobben. Om en kommun lyckas locka till sig kompetenta och motiverade lärare har skolorna i den kommunen goda förutsättningar för att möta framtidens utmaningar. För att uppnå det måste lärarna få vara, men också förväntas vara, experter på undervisning. Det måste synas både i arbetsbeskrivningen och i lönekuvertet.

Ett tydligt resultat i den här undersökningen är att det finns stora skillnader mellan skolorna i närliggande kommuner, kanske även mellan skolorna inom en kommun. Skåne har både två av de bästa skolkommunerna och den näst sämsta i hela landet. Det finns förstås förklaringar till varför olika skolor och kommuner får olika resultat, men det är också en grogrund för framtida samarbeten. Genom att jämföra sig med varandra kan skolor, men också skolnämnder i olika kommuner, lära av varandra. Det handlar om att de med sämre resultat kan lära av de som det har gått bättre för, men också att två kommuner med bra skolor tillsammans kan få utmärkta skolor. Med tanke på PISA-resultat och ökande krav på framtidens kompetensförsörjning räcker det inte med att vara nummer ett i Sverige 2014. Det krävs mer.

Till sist visar en avskalad, evidensbaserad skolranking hur viktigt det är att grunda arbetet med framtidens skola på forskning och data. De måttstockar som används för att utvärdera dagens skola och diskutera morgondagens måste bygga på vad vi vet om hur skolan fungerar, de måste vara forskningsbaserade. Däremot visar skolrankingar också hur viktigt det är att både skolpolitiker och skolledningar samlar in data för att ta reda på hur det ser ut i just deras skolor. Lika viktigt är det att data om skolan redovisas öppet för att möjliggöra olika typer av granskningar och jämförelser. Det är nödvändigt men inte tillräckligt att utgå från en forskningsbaserad skolpolitik. Det är lika viktigt att samla in data om hur det går i olika skolor och kommuner för att kunna jämföra, lära av varandra och samarbeta för att bli bättre.

**Analysen är författad av Joakim Lundblad, senioranalytiker
Sydsvenska Industri- och Handelskammaren.
Research och bearbetning Emmy Olsson.
Kontakt: joakim.lundblad@handelskammaren.com**

